

RP 133/2011 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 3 § i lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden ändras så att domstolarna ska meddela om de uppgifter som ska registreras i befolkningsdatasystemet antingen direkt i elektronisk form till befolkningsdatasystemet eller manuellt till den magistrat

som är behörig i ärendet i stället för till Rättsregistercentralen, som enligt gällande lag är den instans som ska ta emot uppgifterna.

Lagen avses träda i kraft den 1 februari 2012.

MOTIVERING

1 Nuläge

Lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem (372/2010), nedan systemlagen, lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden (373/2010), nedan informationslagen, samt de övriga ändringar i speciallagstiftningen som ansluter sig till stiftandet av dessa lagar trädde i kraft den 1 december 2010.

I systemlagen föreskrivs om ett riksomfattande informationssystem som betjänar behandlingen och verkställigheten av rättskipningsärenden samt forsknings- och planeringsverksamheten inom justitieministeriets förvaltningsområde, om registrering av uppgifter i systemet, om utlämnande och annan behandling av registrerade uppgifter samt om domstolarnas, åklagarmyndigheternas och rättshjälpsbyråernas skyldighet att ansluta sig och överföra uppgifter till systemet. Informationssystemet består av tre delar. Dessa är ett register över avgöranden och meddelanden om avgöranden, ett rikssystem för behandling av diarie- och ärendehanteringssuppgifter samt ett rapporterings-, statistik- och arkivsystem. Huvudansvaret för registerföringen vilar på Rättsregistercentralen.

I informationslagen föreskrivs om sådana anmälningsskyldigheter som domstolarna har och som inte regleras i speciallagar. I enlighet med det bemyndigande som ingår i lagen kan närmare bestämmelser om anmälningsskyldigheten utfärdas genom förordning av justitieministeriet. Domstolarna är enligt flera speciallagar skyldiga att anmäla sina avgöranden till olika register. Enligt t.ex. lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009), nedan lagen om befolkningsdatasystemet, är domstolarna skyldiga att anmäla uppgifter om vissa avgöranden till den registeransvarige. Enligt 3 § i informationslagen ska domstolarna uppfylla sin anmälningsskyldighet enligt lagen om befolkningsdatasystemet genom att överföra uppgifter till Rättsregistercentralen för förmedling till befolkningsdatasystemet.

För närvarande förmedlas merparten av tingsrätternas meddelanden till befolkningsdatasystemet i maskinläsbar form via Tuomas-systemet, som är del av registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i det riksomfattande informationssystemet. Uppgifterna sänds från domstolarna som elektroniska meddelanden till befolkningsdatasystemet. En del av meddelandena förmedlas manuellt mellan domstolarna och magistraterna. Grunden för sändandet av dessa meddelanden till befolkningsdatasystemet utgörs för närvarande av förordningen om domstolarnas meddelanden till befolkningsdatasystemet (808/1995). Tingsrätternas meddelanden kan enligt 2 § i förordningen lämnas i maskinläsbar form på det sätt som justitieministeriet bestämmer. I förordningen ingår en förteckning över de grupper av ärenden i vilka domstolen ska meddela uppgifter om sina avgöranden till befolkningsdatasystemet. Den största gruppen utgörs av ärenden som gäller begränsning av handlingsbehörighet samt intressebevakning med stöd av lagen om förmyndarverksamhet. Dessa meddelas åtminstone tills vidare manuellt. Domstolarna är i dessa ärenden anmälningsskyldiga till Befolkningsregistercentralen eller de magistrater som är huvudsakliga registeransvariga inom befolkningsdatasystemet också enligt 23 § i lagen om befolkningsdatasystemet och 65 § i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999).

I informationslagen förutsätts det att de uppgifter som ska antecknas i befolkningsdatasystemet överförs till Rättsregistercentralen. Att överföra uppgifterna till Rättsregistercentralen är emellertid onödigt, och det föreslås därför att lagen ändras så att de uppgifter om avgöranden som ska överföras manuellt till befolkningsdatasystemet i stället, i enlighet med nuvarande praxis, ska meddelas direkt till magistraterna. De uppgifter som domstolarna ska föra in i Tuomas-systemet förmedlas direkt till befolkningsdatasystemet.

För att Rättsregistercentralen, som enligt lagen om informationssystemet är registeran-

svarig, ska kunna ge domstolarna anvisningar om antecknandet av uppgifter i systemet bör förordningen om domstolarnas meddelanden till befolkningsdatasystemet upphävas. I stället för den förordning som ska upphävas ska överföringen av uppgifter regleras genom en ny bestämmelse så att det i 3 § i justitieministeriets förordning om antecknande av uppgifter i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem tas in ett omnämnande av domstolarnas anmälningsskyldighet när det gäller befolkningsdatasystemet.

Det är ändamålsenligt att genomföra dessa ändringar samtidigt som ändringen av informationslagen genomförs.

2 Föreslagna ändringar

Det föreslås att 3 § i informationslagen ska ändras så att anmälan om de uppgifter som ska registreras i befolkningsdatasystemet ska lämnas direkt till befolkningsdatasystemet. Detta innebär att uppgifterna ska registreras i Tuomas-systemet, från vilket de automatiskt och i elektronisk form förmedlas till befolkningsdatasystemet. Såvida det är fråga om uppgifter som inte kan förmedlas med hjälp av Tuomas-systemet, ska de överföras till den behöriga magistraten, som i sin tur förmedlar dem till registret.

Bestämmelsen om överförande av uppgifter om avgöranden till Rättsregistercentralen i den gällande 3 § grundar sig på att man vid beredningen av lagen inte tillräckligt väl kände till det förfarande som nu är i bruk och som såväl Befolkningsregistercentralen som magistraterna har varit nöjda med. Rättsregistercentralen är en onödig omväg i det förfarande som faktiskt tillämpas och där största delen av de uppgifter som ska antecknas i befolkningsdatasystemet förmedlas direkt i elektronisk form via Tuomas-systemet. Att låta informationen ta omvägen via Rättsregistercentralen i pappersform fördröjer förmedlingen av uppgifterna jämfört med att domstolarna överför dem direkt till magistraterna. Syftet med den föreslagna ändringen är därmed att bringa innehållet i bestämmelsen i den gällande lagen i överensstämmelse med rådande praxis.

Om antecknandet i informationssystemet föreskrivs närmare i justitieministeriets förordning om antecknande av uppgifter i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem. Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till förordningens 3 §. Enligt det nya momentet ska justitieförvaltningsmyndigheternas skyldighet enligt paragrafens 1 mom. att registrera sina avgöranden i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens informationssystem gälla även uppfyllandet av anmälningsskyldigheten enligt lagen om befolkningsdatasystemet.

Till följd av det föreslagna tillägget i justitieministeriets förordning är det möjligt att upphäva den gamla förordningen om domstolarnas meddelanden till befolkningsdatasystemet. I framtiden strävar man efter att utveckla justitieförvaltningens informationssystem så att en så stor del som möjligt av de meddelanden som skickas till myndigheterna förmedlas elektroniskt. Målet är således ett system där också de meddelanden som gäller förmyndare ska förmedlas elektroniskt i maskinläsbar form mellan domstolarna och befolkningsregisterförarna. Till följd av att I förordningen upphävs kommer befogenheten att ge domstolarna anvisningar när det gäller antecknande i informationssystemet också i detta avseende att ligga hos Rättsregistercentralen i stället för hos justitieministeriet, vilket har varit syftet med revideringen av lagstiftningen om informationssystemen.

3 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inga ekonomiska konsekvenser. Propositionen har inte några konsekvenser för myndigheternas verksamhet, eftersom informationen till befolkningsdatasystemet enligt nuvarande praxis förmedlas direkt mellan domstolarna och befolkningsregisterförarna, antingen via Tuomas-systemet eller manuellt. Det är inte nödvändigt att överföra dessa uppgifter till Rättsregistercentralen, och lagändringen har därför inte några konsekvenser för centralens verksamhet.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid justitieministeriets justitieförvaltningsavdelning.

Propositionen sändes på remiss till Rättsregistercentralen och Befolkningsregistercentralen. Dessa instanser har understött förslaget och framfört vissa synpunkter på dess genomförande. Dessa har beaktats i lagförslaget.

5 Ikraftträdande

Denna lag föreslås träda i kraft den 1 februari 2012.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Ändringen av justitieministeriets förordning om antecknande av uppgifter i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem avses träda i kraft samtidigt som lagändringen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av 3 § i lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden (373/2010) 3 §
som följer:

3 §

Registrering av uppgifter för anteckning i be- folkningsdatasystemet

Domstolarna uppfyller sin anmälnings-
skyldighet enligt lagen om befolkningsdata-
systemet och Befolkningsregistercentralens
certifikattjänster (661/2009) genom att över-
föra uppgifter till befolkningsdatasystemet.

Genom förordning av justitieministeriet
kan det föreskrivas att domstolarna uppfyller
sin anmälningskyldighet enligt 1 mom. ge-
nom att föra in uppgifter om sina avgöranden
i registret över avgöranden och meddelanden
om avgöranden i justitieförvaltningens riks-

omfattande informationssystem för förmed-
ling till befolkningsdatasystemet. På regi-
strering och överföring av uppgifter tillämpas
lagen om justitieförvaltningens riksomfattan-
de informationssystem och vad som före-
skrivs med stöd av den

Om uppgifterna inte kan överföras på det
sätt som anges i 2 mom., ska domstolarna
överföra uppgifterna till behöriga magistrater
för förmedling till befolkningsdatasystemet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av
denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 2 december 2011

Republikens President

TARJA HALONEN

Justitieminister *Anna-Maja Henriksson*

Lag

om ändring av 3 § i lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden (373/2010) 3 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

3 §

Registrering av uppgifter för anteckning i be- folkningsdatasystemet

Domstolarna uppfyller sin anmälningsskyldighet enligt lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) genom att överföra uppgifter till *Rättsregistercentralen för förmedling* till befolkningsdatasystemet.

Genom förordning av justitieministeriet kan det föreskrivas att domstolarna uppfyller sin anmälningsskyldighet enligt 1 mom. genom att föra in uppgifter om sina avgöranden i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem för förmedling till befolkningsdatasystemet. På registrering och överföring av uppgifter tillämpas lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem och vad som föreskrivs med stöd av den.

Föreslagen lydelse

3 §

Registrering av uppgifter för anteckning i be- folkningsdatasystemet

Domstolarna uppfyller sin anmälningsskyldighet enligt lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) genom att överföra uppgifter till (*upphävs*) befolkningsdatasystemet.

Genom förordning av justitieministeriet kan det föreskrivas att domstolarna uppfyller sin anmälningsskyldighet enligt 1 mom. genom att föra in uppgifter om sina avgöranden i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem för förmedling till befolkningsdatasystemet. På registrering och överföring av uppgifter tillämpas lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem och vad som föreskrivs med stöd av den

Om uppgifterna inte kan överföras på det sätt som anges i 2 mom., ska domstolarna överföra uppgifterna till behöriga magistrar för förmedling till befolkningsdatasystemet.

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Utkast till förordning

Justitieministeriets förordning

om ändring av 3 och 6 § i justitieministeriets förordning om antecknande av uppgifter i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem

Utfärdad i Helsingfors den 20

I enlighet med justitieministeriets beslut *ändras* i justitieministeriets förordning om antecknande av uppgifter i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden i justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem (1024/2010) 3 § samt 6 § 2 och 3 mom. som följer:

3 §

Antecknande av uppgifter i informationssystemet

Justitieförvaltningsmyndigheter som anslutit sig till justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem ska registrera sina avgöranden eller domslut i registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden samt i registret göra de anteckningar om ärenden som avgjorts som krävs för att fullgöra anmälningsskyldigheten enligt lagen om verkställighet av böter (672/2002), lagen om ordningsbotsförfarande (66/1983), vägtrafiklagen (267/1981), straffregisterlagen (770/1993), militära rättegångslagen (326/1983), militära disciplinlagen (331/1983), lagen om samhällstjänst (1055/1996), fängelselagen (767/2005), lagen om ungdomsstraff (1196/2004), jaktlagen (615/1993) och djurskyddslagen (247/1996).

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller i tillämpliga delar fullgörandet av anmälningsskyldigheten enligt lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009).

Helsingfors den 20

6 §

Förmedling av meddelanden i vissa fall

Rättsregistercentralen ska i form av en utskrift ur registret över avgöranden och meddelanden om avgöranden sända

1) meddelande om jaktförbud till polisen på den persons hemort som meddelats jaktförbud och till den som ansvarar för jägarregistret, om tingsrätten eller hovrätten har fattat beslut om att meddela ett jaktförbud enligt jaktlagen,

2) anmälan om förlust av militär grad till huvudstaben, om tingsrätten eller hovrätten med stöd av 2 kap. 14 a § i strafflagen har dömt någon att förlora sin militära grad.

En kopia av högsta domstolens avgörande som gäller jaktförbud eller förlust av militär grad ska sändas till myndigheterna med iakttagande av vad som föreskrivs i 2 mom.

Denna förordning träder i kraft den 20 .

Justitieminister Anna-Maja Henriksson

Regeringssekreterare Merja Väisänen